

ти Климент“ и „Летописи“, в превод на Кирил Христов и Константин Величков. Вазовото стихотворение „Просекиня“ има за прототип друга негова творба. При съпоставка на двата текста лесно се забелязва прекомерната им прилика:

...Signor... la carità... per un pezzente.
Vede... ho fame... Son nudo...
Per l'amor del suo Dio...

Signore, милост, гладна съм и гола,
дари ми нещо, мола,
за любовта на Сан Памфила!

...Non ti dò niente...!
... Per gli occhi del suo amor...
Prendi... uno Scudo...⁸

– О, нямам дребно, бягай проче!
– За любовта на моите очи! .. ...
– Вземи три солди, мила!

Тези подражания са изобличени за първи път от Пенчо Славейков в очерка му за Велко Меруда („На Острова на блажените“): „Живи и непосредствени впечатления от Италия няма почти никак в тия песни, а неотдавна се намери кой и да покаже, че те са 9/10 преводи от италианските поети, главно от Стекетти и Панцаки. Не само най-хубавите песни от цикъла (Екове, Везувий, В Помпея, На един нещастен поет, Неапол, В помпейския музей и др.), но и най-безсмислените, и те, са преводи. Дори нашите български четци могат да видят, че работата стои тъй – по превъзходната сбирка от г. Ив. Вазов.“ (Пенев 1973: 252)

В дневника си Боян Пенев отразява реакцията на Вазов по този деликатен въпрос. В бележка за първото си гостуване в дома на поета през юни 1919 г. той отбелязва: „Стана дума и за Пенчо Славейков, за „На Острова на блажените“, онова място, дето Пенчо пише, че в сбирката „Италия“ повечето от стихотворенията били крадени от италиански поети. Вазов каза, че се ползувал изключително от мотивите на тия стихотворения, които цитира Пенчо. Нищо повече. Всичко друго е съвсем оригинално.“ (Пенев 1973: 216)

Въпреки възраженията си, при следващите издания на стихосбирката „Италия“ Вазов изключва двете цитирани стихотворения.

Сред най-високите образци в литературните представи на Вазов е творчеството на Данте Алигиери. Както сам споделя, до 1906 г., когато Константин Величков за първи път превежда „Ад“ на български език, „малцина бяха запознати с него по руските преводи, също и аз, като бях останал очарован от дивните хубости на произведението му“ (Вазов 1979б: 483). В „Българска христоматия“ Вазов и Величков поместват откъс от най-драматичната песен на „Ад“ – тридесет и трета, която разказва потресаващата история на Дантевите съвременници граф Уголино и архиепископ Руджери. В изданието не е упоменат преводачът, нито езикът, от който се превежда. Възможно е преводът да е направен през руски език, тъй като Величков заминава за Италия три години по-късно, през 1887 г.

Когато при пътуването си в Италия Вазов посещава хълма Пинчо, той остава поразен от монумента на Данте: „стоях в благоговение пред това чело, сега мраморно, което преди шест века бе родило гениалната „Божествена комедия“, плод на една велика и необятна творческа мисъл“ (Вазов 1979б: 483). Вдъхновен от тази необикновена среща, той създава сонета „Пред бюста на Данте в Пинчио“, който е част от стихосбирката „Италия“.